

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In deze raadsbrief informeren we u over de laatste stand van zaken rondom de opvang van asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen en huisvesting van statushouders in Rotterdam.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Het college heeft toegezegd de raad blijvend te informeren over de ontwikkelingen op de opvang van vluchtelingen en huisvesting van statushouders.

Daarnaast stellen we in deze brief voor om motie 'Voorkom een onzichtbaar lang verblijf' (24bb005074) en de volgende toezeggingen af te doen: 24bb000634, 24bb000635, 24bb000637, 24bb004894 en 24bb004895.

Toelichting:

Naast de motie en toezeggingen wordt u in deze brief geïnformeerd over een drietal belangrijke ontwikkelingen bij de opvang van vluchtelingen in Rotterdam. De taakstelling huisvesting statushouders voor de eerste helft van 2025 is bekend, de minister van Asiel en Migratie (AenM) heeft besloten de normbedragen voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne te verlagen, en dat Rotterdam vanaf januari een eigen bijdrage aan de opvang gaat vragen van vluchtelingen uit Oekraïne.

Asielopvang

Op dit moment is er plek voor 500 asielzoekers in Rotterdam met locaties verspreid door Rotterdam. Er zijn vier riviercruiseschepen in Rotterdam met in totaal 465 plekken en een locatie met 35 plekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Daarnaast is er plek om 2.000 gekoppelde statushouders tijdelijk te huisvesten op de MS Silja in de Merwehaven.

Uitwerking Spreidingswet

Op 31 januari is een toezegging (24bb000634) gedaan om uw raad te informeren over de uitwerking van de Spreidingswet. Op 1 oktober jl. bent u geïnformeerd over de Rotterdamse input voor het aantal plekken in het regioplan Rotterdam-Rijnmond

(24bb006589). Hierna is op 5 november jl. het gehele provinciaal verslag van de Commissaris van de Koning Zuid-Holland met u gedeeld (24bb007565). In beide documenten staat dat Rotterdam 2.500 opvangplekken heeft ingebracht in het kader van de Spreidingswet. Uiterlijk 31 december wordt een verdeelbesluit genomen door de minister van AenM waarin staat hoeveel opvangplekken iedere gemeente definitief moet realiseren. De Tweede Kamer en gemeenten worden hierover geïnformeerd, waarna een voorstel volgt voor het afdoen van deze toezegging.

Verblijfsduur Silja

Op 11 juli 2024 heeft uw raad een motie 'Voorkom een onzichtbaar lang verblijf' (24bb005074) aangenomen waarin u ons vraagt om met het COA afspraken te maken over het duidelijk bijhouden van het aantal personen in doorstroomlocaties, hoelang zij hier verblijven en wanneer zij vertrekken. Met het COA zijn afspraken gemaakt om inzichtelijk te krijgen hoe lang statushouders gemiddeld aan boord van de Silja verblijven. Statushouders op de Silja zijn gekoppeld aan Zuid-Hollandse gemeenten. Op dit moment verblijven er 1.766 statushouders op de Silja, waarvan 561 aan Rotterdam gekoppeld zijn. Het moment dat statushouders doorstromen naar hun koppelgemeente is afhankelijk van het vrijgekomen woningaanbod. Voor de aan Rotterdam gekoppelde statushouders is de gemiddelde verblijfsduur op de Silja ongeveer 5 maanden. Voor de statushouders gekoppeld aan andere gemeenten, heeft Rotterdam geen inzicht, omdat deze gegevens niet met ons gedeeld mogen worden.

Mogelijkheden werkzoekende asielzoekers

Daarnaast is er op 31 januari 2024 een toezegging (24bb000635) gedaan om u te informeren zodra er mee duidelijk is over de uitkomst van de verkenning naar mogelijkheden voor werkzoekende asielzoekers. N.a.v. deze toezegging en de uitspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2023:4418) van 29 november 2023, waarover uw raad eerder per brief is geïnformeerd (24bb003850), is onderzocht welke extra inspanningen de gemeente Rotterdam kan leveren om statushouders beter te ondersteunen en te stimuleren bij het vinden van werk, en wat er nodig is voor asielzoekers om hen hierbij te helpen

Op basis van dit onderzoek is besloten om de verbinding tussen gemeentelijke dienstverlening op begeleiding naar betaald werk aan te sluiten bij de zogenoemde Meedoenbalie van het COA. Deze balie heeft als doel om statushouders en asielzoekers die nog in opvang verblijven te ondersteunen bij het vinden van werk en op andere manieren van participatie. De Meedoenbalie is een samenwerking tussen het COA, welzijnspartijen en de gemeente Rotterdam en is actief op de Silja en de riviercruiseschepen. De balie biedt statushouders en asielzoekers informatie over de mogelijkheden om te werken en participeren, dient als vraagbaak over de rechten en plichten van werkgevers en werknemers, en helpt vluchtelingen hun communicatieve-, creatieve- en taalvaardigheden te verbeteren. De gemeentelijke inzet richt zich op begeleiding naar betaald werk.

Opvang vluchtelingen Oekraïne

Er is een landelijk tekort aan opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne. Door het gebrek aan doorplaatsingsmogelijkheden zijn de HUBs (de aanmeldlocaties voor vluchtelingen uit Oekraïne) gesloten. De HUB Jaarbeurs in Utrecht is 19 augustus jl. volledig gesloten. De regionale HUB aan de Marten Meesweg is op 9 augustus jl. gesloten, maar houdt enkele plekken vrij voor Oekraïense vluchtelingen die extra kwetsbaar zijn, bijv. ouderen, alleenstaande minderjarigen, ouders met jongere kinderen en mensen die medisch kwetsbaar zijn.

Ondanks het landelijk tekort aan opvangplekken, voorziet het Rijk dat er in juli 2025 minder gemeentelijke opvangplekken nodig zijn dan dat er nodig zijn per januari 2025. Het Rijk voorziet dat er vanaf juli 2025 landelijk 109.000 gemeentelijke opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne nodig zijn, terwijl de opgave 120.000 plekken is per 1 januari. Op landelijk niveau zijn er momenteel ca. 92.000 gemeentelijke opvangplekken gerealiseerd.

Regionaal zijn er momenteel ca. 5.300 gemeentelijke plekken gerealiseerd. Daarmee voldoet Rotterdam-Rijnmond momenteel niet aan de opgave van 5.556 plekken per januari 2025, maar wel aan de opgave van 4.997 plekken per juli 2025.

Rotterdam heeft zo'n 30 opvanglocaties voor vluchtelingen uit Oekraïne met in totaal 2.000 plekken. Daarmee zit Rotterdam op 80% van de opgave die geldt per juli 2025: 2.456 gemeentelijke opvangplekken. In 2025 lopen de huurcontracten van drie opvanglocaties af. Ter vervanging worden nieuwe locaties gezocht. Vanwege de opgaves om ook andere doelgroepen zoals spoedzoekers te huisvesten in Rotterdam en de vervangingsopgave binnen het Oekraïne dossier, is besloten de opvangcapaciteit voor vluchtelingen uit Oekraïne voorlopig niet uit te breiden.

In de collegebrief van 23 januari jl. (24bb000374) bent u geïnformeerd dat de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van de Europese Unie, die geldt voor vluchtelingen uit Oekraïne, af zou lopen op 4 maart 2025 en dat de richtlijn niet meer verlengd kon worden. In tegenstelling tot deze eerdere berichtgeving, heeft de Raad van de Europese Unie, gezien de onzekere situatie in Oekraïne, op 25 juni jl. besloten de tijdelijke bescherming nogmaals met een jaar te verlengen, tot en met 4 maart 2026. Hierdoor kunnen vluchtelingen uit Oekraïne een jaar langer in EU-lidstaten verblijven.¹

Op 1 juli jl. is de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) gewijzigd. De aangepaste regeling verplicht gemeenten een eigen bijdrage te vragen van Oekraïense vluchtelingen die a) in de gemeentelijke opvang verblijven, b) meerderjarig zijn, c) inkomen hebben of d) wiens partner aan de genoemde voorwaarden voldoet. Gemeenten hebben t/m 31 december 2024 implementatietijd. Rotterdam is momenteel bezig met de voorbereidingen om de eigen bijdrage te implementeren. Vanaf januari 2025 zullen vluchtelingen uit Oekraïne in Rotterdam die aan de voorwaarden voldoen de eigen bijdrage gaan betalen. De hoogte van de eigen bijdrage is landelijk vastgesteld op 105,- euro per maand.

Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne

Op 3 juni 2024 is toegezegd (24bb000637) uw raad te informeren zodra er meer duidelijkheid is over de uitwerking Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne. Op 27 juni jl. is de Tijdelijke Wet Opvang Ontheemden Oekraïne van kracht geworden. Zoals vermeld in de collegebrief van 23 januari jl. (24bb000374) wordt in de nieuwe Tijdelijke wet de taak om zorg te dragen voor de opvang en verzorging van vluchtelingen uit Oekraïne herbelegd bij het college. De RooO omschrijft wat de wettelijke taak inhoudt en blijft van kracht. De taakstelling aan de burgemeester zoals uitgewerkt in de RooO is op 1 juli jl. niet aangepast in lijn met de Tijdelijke wet. Daarmee is de opvang en verzorging van vluchtelingen uit Oekraïne een gedeelde taak van het college en de burgemeester.

Huisvesting statushouders

Op 14 november 2024 heeft de minister van AenM de kamer geïnformeerd dat zij de taakstelling voor de eerste helft van 2025 heeft vastgesteld. Voor Rotterdam is de

¹ [Verlenging Richtlijn Tijdelijke Bescherming tot en met 4 maart 2026 | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

taakstelling 662 te huisvesten statushouders. Dit is inclusief een indicatieve taakstelling van 123 plekken voor amv in kleinschalige opvanglocaties.

Ondanks de aankondigde kabinetsmaatregelen, heeft de minister besloten de 1e helft van 2025 een taakstelling vast te stellen. De minister zegt hier in haar brief het volgende over: "Op 25 oktober heeft het kabinet een pakket aan maatregelen gepresenteerd om het asielstelsel ingrijpend te hervormen en de instroom van asielzoekers te beperken. Onderdeel van dit pakket is de maatregel dat de wettelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders wordt geschrapt. [...] Voor het schrappen van de taakstelling is een wetswijziging nodig. Tot het moment dat de Huisvestingswet hierop is aangepast, blijft het huidige stelsel van kracht. De lopende taakstelling voor de tweede helft van 2024 blijft dus gelden, en ook voor de eerste helft van 2025 heb ik de taakstelling vastgesteld."²

Dit jaar zijn tot nu toe zo'n 1.200 statushouders gehuisvest. De totale huisvestingsopgave (bestaande uit de taakstelling 2024 (1.265), huisvesting van statushouders verblijvend op de doorstroomlocatie in de Merwehaven en herhuisvesting van statushouders om andere redenen) is 1.617 personen. Zoals u bent geïnformeerd in onze brief over de verlenging van de doorstroomlocatie Merwehaven (24bb004286) wordt de taakstelling dit jaar met de inzet van de Silja gehaald.

Overgang minderjarige Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv)

Op 3 juli 2024 is een toezegging (24bb004894) gedaan om bij het COA aandacht te vragen voor de overgang van amv als zij 18 worden.

Amv die in afwachting zijn van hun asielverzoek (amv-asielzoekers) worden opgevangen en begeleid door het COA, of een door COA gecontracteerde partij. De opvang en begeleiding van amv aan wie een verblijfsvergunning is toegekend (amv-statushouders) is een verantwoordelijkheid van Nidos.

Voor amv-statushouders die 18 jaar worden (ex-amv), geldt dat sprake is van een warme overdracht van Nidos naar de gemeente. Het Jongerenloket krijgt de amv-statushouders minimaal drie maanden voor hun 18^e verjaardag in beeld en is actief betrokken bij de overgang van 18- naar 18+. De consulent van het Jongerenloket houdt vervolgens de regio en begeleidt intensief op het gebied van inburgering, scholing en eventueel werk.

Ook werken we samen met COA in de begeleiding van ex-amv op de Silja en ex-amv die doorstromen vanaf de opvanglocatie aan de Walenburgerweg nadat zij een status hebben gekregen. Zij worden gekoppeld aan een consulent van het jongerenloket en krijgen persoonlijke begeleiding. Er wordt goed samengewerkt tussen de verschillende relevante partijen zoals de gemeente, COA en betrokken jeugdzorgpartijen.

Voor amv-asielzoekers die pas na hun 18^e jaar statushouder worden is een dergelijke warme overdracht er nog niet omdat pas na hun 18^e bekend wordt naar welke gemeente zij gaan verhuizen. COA heeft samen met ketenpartners een werkgroep opgericht om te onderzoeken er toch een overdracht georganiseerd kan worden. Vanuit Rotterdam wordt er ambtelijk deelgenomen aan de werkgroep. Omdat ex-amv-statushouders via de Silja doorstromen naar huisvesting heeft Rotterdam hen vroeg in beeld.

² <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2024D43948&did=2024D43948>

Particuliere Initiatieven

Daarnaast is toegezegd (24bb004895) om uw raad te informeren over de opvang door particuliere initiatieven. De opgave om statushouders te huisvesten is onverminderd groot. Het is van belang dat we een brede mix aan mogelijkheden blijven benutten om deze opgave te realiseren. De samenwerking met particuliere initiatieven is onderdeel van deze mix. Tegelijkertijd willen we voorkomen dat statushouders onnodig veel moeten verhuizen van locatie naar locatie. Extra verhuisbewegingen belemmeren de inburgering en vragen om extra gemeentelijke capaciteit. We streven naar duurzame huisvesting van statushouders binnen Rotterdam waarbij de inburgeringsplicht ingaat. Tot die tijd verblijven statushouders op de Silja en kunnen ze meedoen met Vroege Start.

Dit betekent dat we willen inzetten op kansen voor samenwerking waarbij sprake is van een enigszins duurzame huisvestingsvorm (minimaal 2 jaar) en waar statushouders kunnen beginnen aan hun inburgeringsplicht. In dit kader maken we gebruik van aanbod van particuliere verhuurders. Dit betreft nu zowel reguliere woonplekken (zoals Startmotor) als leegstandsbeheer (zoals Havenziekenhuis).

Daarnaast hebben we enige tijd gebruik gemaakt van twee locaties die via bemiddeling door de Thuisgevers beschikbaar zijn gekomen. Hier wordt de Hotel- en Accommodatie Regeling (HAR) toegepast. Hier kleven echter een aantal voorwaarden aan. Via de HAR kunnen statushouders slechts 6 maanden op de locatie verblijven. Dit betekent dat statushouders al snel weer moeten doorverhuizen. Ook zijn zij op dat moment nog niet inburgeringsplichtig. Daarmee biedt het een te beperkte meerwaarde naast de Silja. Daarom is besloten om samenwerkingen op basis van de HAR af te gaan bouwen.

Bovenstaand bent u geïnformeerd de toezeggingen 24bb000634, 24bb000635, 24bb000637, 24bb004894 en 24bb004895. Ook hebben we uw raad geïnformeerd over de afhandeling van motie 'Voorkom een onzichtbaar lang verblijf' (24bb005074). Wij stellen voor de toezeggingen en de motie hiermee af te doen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen. De opvang van asielzoekers, Oekraïense en gekoppelde statushouders is kostendekkend en wordt geheel gefinancierd vanuit rijksmiddelen.

Op 13 november 2024 heeft de minister van Asiel en Migratie de Kamer geïnformeerd³ dat het normbedrag dat gemeenten per opvangplek per nacht ontvangen voor Oekraïense vluchtelingen, per 1 januari 2025 verlaagd wordt van €61,- naar €44,-. Gemeenten kunnen echter de werkelijke kosten blijven declareren als het normbedrag niet toereikend is.

³ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2024Z18319&did=2024D43792

Het normbedrag voor particuliere opvang (POO) wordt aangepast van €92 per maand per BRP-geregistreerde persoon in 2024 naar €48 in 2025, voor elke maand waarin aan deze persoon een verstrekking is gedaan.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons, L.b.